

Image(s) used under license from Shutterstock.com

STRATEGIJA EVROPSKE UNIJE ZA DUNAVSKU REGIJU (SEUDR)

zaista vidljiva saradnja

“Neke inicijative i projekti razvijeni u okviru SEURD imaju značajan uticaj na politike ili proizilaze iz njih i sprovode sektorske politike, uključujući i veoma važne politike EU, poput politika u oblasti transporta, energetike i životne sredine. Povezanost između projekata i politika je veoma važna, jer politike moraju biti podržane stvarnim rezultatima, kao rezultat implementacije projekata, a one zauzvrat utvrđuju okvir za uspješne projekte i zajedničke inicijative koje treba razviti. U ovom smislu mogu se navesti brojni primjeri”.

Izvod iz Radnog dokumenta službi Komisije (koji prati Izvještaj Komisije upućen Evropskom parlamentu, Savjetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom komitetu i Komitetu regionalnih stranica za primjenjivanje makro-regionalnih strategija EU (2019)

Sadržaj

SEUDR: makroregionalna strategija za razvoj i zaštitu dunavske regije	8
Danube Strategy Point – sekretarijat za dunavsku regiju	9
POVEZIVANJE REGIONA – na inteligentan i održiv način	10
Poboljšanje mobilnosti i multimodalnost saobraćaja unutrašnjim plovnim putevima	12
Daphne projekat: Mreža dunavskih luka	13
Drumski, željeznički i aviosaobraćaj u regiji	15
Inteligentna rješenja za politike mobilnosti sa niskim emisijama ugljenika u evropskim gradovima	16
Održiva energija	18
Obnovljivi izvori zelene energije	19
Kultura i turizam okupljaju ljude	21
Dunavski kulturni klaster-podrška kulturnoj saradnji između podunavskih zemalja	22
ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE – čisto i zeleno	24
Čiste vode	26
Saradnja za upravljanje riječnim slivom	27
Rizici po životnu sredinu	29
Inovacije kao odgovor na poplave, sprovedene od strane i za specijaliste	30
Očuvanje biološke raznolikosti i habitata	32
Život za dunavsku jesetru	33
IZGRADNJA PROSPERITETA – na inteligentan, inovativan i inkluzivan način	35
Društvo zasnovano na znanju	37
Izvrsnost u upravljanju projektima u oblasti istraživanja, društvenih i tehnoloških inovacija (Excellence-In-ReSTI)	38
Kompetitivnost i razvoj klastera	40
Žene u biznisu	41
Ulaganje u ljude i vještine	43
Pravični uslovi rada za sve	44
JAČANJE REGIJE – efikasnost, stabilnost i sigurnost	46
Institucionalni kapacitet i saradnja	48
Modeli prekogranične saradnje	49
Sigurnija regija	51
Borba protiv organizovanog kriminala u oblasti trgovine drogom	52

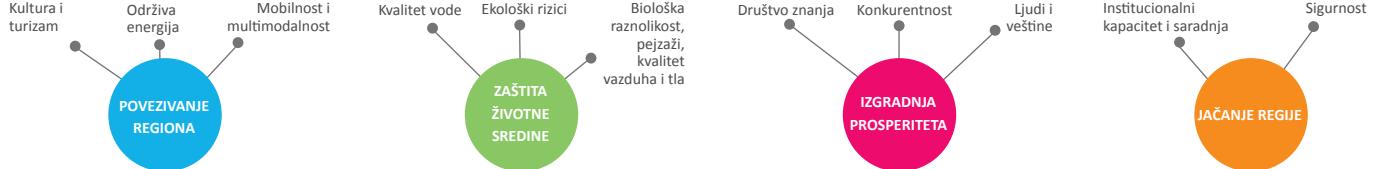
Image(s) used under license from shutterstock.com.

SEUDR: makroregionalna strategija za razvoj i zaštitu dunavske regije

Strategija Evropske unije za dunavsku regiju (SEUDR) osmišljena je da odgovori na zajedničke izazove sa kojima se suočavaju države članice EU i treće zemlje u istom geografskom području, a koje imaju koristi od takve saradnje, doprinoseći postizanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Teme koje se obrađuju ne mogu se tretirati isključivo na nacionalnom nivou, imajući u vidu njihovu transnacionalnu i stratešku prirodu. Strategija stvara sinergije i olakšava saradnju i umrežavanje svih zainteresovanih strana u cilju efikasnijeg korišćenja postojećih resursa.

SEUDR okuplja 115 miliona stanovnika iz 9 država članica EU (Austrija, Bugarska, Češka Republika, Hrvatska, Mađarska, Njemačka, Rumunija, Republika Slovačka i Slovenija) i 5 zemalja izvan EU (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Moldavija, Srbija i Ukrajina).

Strategija pokriva 4 glavne tematske oblasti: međusobna povezanost, zaštita životne sredine, prosperitet i konsolidacija sigurnosti, koje se ogledaju u prioritetnim oblastima, a koje se koordiniraju u saradnji sa određenim institucijama u zemljama SEUDR, naime sa Koordinatorima prioritetnih područja.

Danube Strategy Point – sekretarijat za dunavsku regiju

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

SEUDR se pokazala uspješnim načinom poboljšanja koherentne integracije i razvoja dunavske regije.

Danube Strategy Point (DSP) je tijelo za podršku svim zainteresovanim stranama koje su uključene u implementaciji strategije. Podstiče saradnju između zainteresovanih strana i ostalih aktera (mehanizmi finansiranja, građansko društvo, lokalne/regionalne/nacionalne vlasti), predstavlja Strategiju što većem broju ljudi i dokumentuje dodatnu vrijednost koju donosi uključenim državama i njihovim građanima.

DSP, u tjesnoj saradnji sa Nacionalnim koordinatorima (NK), Koordinatorima prioritetnih područja (KPP), Predsjedništvom SEUDR i Evropskom komisijom, podstiče proces evaluacije i nadzora SEUDR, podržava sprovođenje Strategije i pruža sredstva za jačanje kapaciteta zainteresovanim stranama.

Od jeseni 2018. godine DSP je osiguran zajedničkim austrijsko-rumunskim projektom (sa kancelarijama u Beču i Bukureštu), finansiranim posredstvom Dunavskog Transnacionalnog Programa (DTP).

Više detalja:

POVEZIVANJE REGIONA na inteligentan i održiv način

Želeći da doprinese održivom, inkluzivnom i inteligentnom rastu posredstvom sprovedenih mjera u oblastima kao što su saobraćaj, energija, kultura i turizam, SEUDR se fokusira na poboljšanje ukupne povezanosti u regiji.

Zajednički napori država dunavskog regiona doveli su do značajnog napretka u pogledu koordinacije u radovima na infrastrukturi, funkcionisanju transportnih i energetskih sistema, razmjene dobre prakse u vezi sa zelenom energijom i promovisanjem kulture i turizma na Dunavu. Planiranje, finansiranje i primjenjivanje efikasno koordinisanih mjera pomoglo je u preduzimanju važnih koraka za prevazilaženje glavnih poteškoća utvrđenih u regiji.

U sledećem odjeljku predstavićemo projekte i inicijative u oblasti međusobne povezanosti, koji se bave ovim izazovima, a čiji rezultati doprinose održivom i efikasnom unaprijeđenju međusobne povezanosti regije.

Poboljšanje mobilnosti i multimodalnost saobraćaja unutrašnjim plovnim putevima

Imajući u vidu ambiciozne ciljeve, Prioritetno područje 1A - Unutrašnji plovni putevi koncentrisalo se na povećanje teretnog prevoza na rijekama, poboljšanje plovidbenosti, uvezši u obzir posebnosti svakog sektora Dunava i unutrašnjih plovnih puteva i uspostavljanje efikasne infrastrukture za upravljanje plovnim putevima.

Prioritetno područje 1A ima u vidu:

- razvoj efikasnih multimodalnih terminala u lukama na Dunavu i u plovnim pritocima rijeke za povezivanje unutrašnjih plovnih puteva sa drumskim i železničkim saobraćajem,
- stvaranje riječnih informativnih službi (RIS) radi olakšavanja razmjene relevantnih podataka na međunarodnom nivou,
- identifikovanje rješenja za nedostatak osoblja u plovidbenom sektoru,
- usklađivanje obrazovnih standarda u plovidbenom sektoru.

6 - Očuvanje biološke raznolikosti, pejzaža i kvaliteta vazduha i zemljišta, u cilju postizanja ciljeva "Zajedničke deklaracije o unutrašnjoj plovidbi i ekološka održivost u slivu Dunava" i sa Prioritetnim područjem 1B, u cilju bolje povezanosti luka sa obalnim područjima.

Da bi se postigli svi ovi ciljevi, Prioritetno područje 1A mobiliše i objedinjuje relevantne aktere, monitorizuje način na koji su izrađene relevantne politike, kako su formulisane preporuke o tim politikama i promoviše razvoj projekata.

Prioritetno područje 1A tesno sarađuje sa Prioritetnim područjem 11 - Sigurnost, u cilju smanjenja administrativnih prepreka u plovidbi Dunavom, sa Prioritetnim područjem

Više detalja:

DAPhNE projekat: Mreža dunavskih luka

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Riječnom saobraćaju na Dunavu je potrebna savremena infrastruktura koja će voditi do kompetitivnije ekonomije sa niskom emisijom ugljendioksida u regiji. Iako na Dunavu radi 70 luka, samo neke od njih raspolažu određenim nivoom infrastrukture, olakšicama i tehnologijama koje pružaju visokokvalitetne transportne i logističke usluge sa malim negativnim uticajem na životnu sredinu.

Loša pristupna infrastruktura koja povezuje luke i druge glavne saobraćajne rute (putni i željeznički saobraćaj) i zastarjela infrastruktura i zastarjela lučka suprastruktura, zastarjela oprema i neadekvatno održavanje plovnih puteva su najveće prepreke. Svi strukturalni i birokratski nedostaci imaju kao rezultat male količine prevezene robe i nekvalitetne pružane usluge. Raznolikost primjenljivih zakonodavnih

okvira u regiji dovodi do visokog stepena heterogenosti modela vlasništva i administrativnih modela, što otežava i smanjuje privatna ulaganja u luke i pružanje visokokvalitetnih usluga.

Projekt DAPhNE - Mreža dunavskih luka prvi je projekat namijenjen poboljšanju podviga dunavskih luka, s ciljem da ih pretvorи u važne ekonomske centre, baveći se temama kao što su lučko zakonodavstvo i finansiranje, upravljanje lukama i menadžment luka, razvoj i strategija luka, kao i umrežavanje luka.

Da bi se otklonile razlike i iskoristio potencijal dunavskih luka da postanu elementi isplativije logističke mreže i regionalnih razvojnih centara, projekat DAPhNE je predložio integrirani pristup i identifikovao usaglašena rješenja.

Glavni cilj je bio formulisanje preporuka o zakonodavnom okviru, koji bi olakšao implementaciju lučke infrastrukture i suprastrukture i podržao luke da iskoriste svoj potpuni potencijal, kako bi postale prijateljski multimodalni habovi. Jedno od inovativnih rješenja predloženih projektom odnosi se na poboljšanje ekološkog učinka dunavskih luka i izradu "politika za ekološke luke "ubuduće.

Pilot inicijativa lučkog informacionog sistema realizovana je i implementisana u tri dunavske luke (Enns - Austrija, Bratislava - Slovačka i Novi Sad & Smederevo - Srbija). Ovaj inovativni sistem

optimizuje lučke i logističke procese objedinjavanjem načina prikupljanja podataka i povezivanjem transportnih i logističkih lanaca. Omogućuje inteligentnu i sigurnu razmjenu informacija između članova lučke zajednice.

Izrađena je transnacionalna Strategija za razvoj dunavskih luka, podržana Akcionim planom koji olakšava proces tranzicije u cijelom regionu. Konstituisane „Mreže dunavskih luka”, otvorene za sve aktere u regiji, ponudile su nove mogućnosti za pružanje prilagođenih rješenja za zajedničke izazove.

Projekat finansiran Dunavskim Transnacionalnim programom

Partneri iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Moldavije, Rumunije, Slovačke, Srbije i Ukrajine

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Drumski, željeznički i aviosaobraćaj u regiji

Razvoj saobraćajne infrastrukture ključni je element ekonomskog rasta Dunavske regije. Prioritetno područje 1B - Željeznička, drumska i vazdušna mobilnost ima za cilj poboljšanje mobilnosti i multimodalnog saobraćaja putem drumskih, željezničkih i vazdušnih veza, podržavanjem boljih i pametnijih veza, u smislu zaštite životne sredine i efikasnosti.

Infrastruktura mobilnosti u dunavskoj regiji bit će poboljšana primjenom takozvanih prioritetnih projekata TEN-T, željezničkih teretnih koridora i ulaganjima u regionalnu vazdušnu povezanost.

Preduzete su radnje za:

- jačanje saradnje između zainteresovanih strana uključenih u vazdušni saobraćaj,
- obezbjeđivanje održivih gradskih saobraćajnih sistema,
- poboljšanje regionalne i lokalne prekogranične infrastrukture,
- obezbjeđivanje pristupa ruralnim oblastima,
- razvoj planiranja čvorova za multimodalni saobraćaj,
- razvoj inteligentnih transportnih sistema, korišćenjem ekoloških tehnologija, posebno u urbanim sredinama.

Više detalja:

Inteligentna rješenja za politike mobilnosti sa niskim emisijama ugljenika u evropskim gradovima

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Makro-strategije dokazuju njihovu važnost u planiranju i implementaciji transregionalnih projekata. Zagodenje u gradu ima negativne efekte van granica pogođenih zemalja. Poboljšanje uslova gradskog prevoza jedan je od izazova za koje evropski gradovi moraju da pronađu rješenja. Uprkos restriktivnim mjerama koje su već primijenjene u evropskom gradskom prevozu, posebno u gradskim centrima, postoji hitna potreba da se identifikuju nova funkcionalna rješenja za urbana područja.

SOLEZ (rješenja za područja sa niskim emisijama ugljenika) predlaže inovativni pristup: u 8 gradova ohrabren je dijalog između lokalne uprave, stanovnika, turista i privatnih transportnih

kompanija kako bi se identifikovale i primijenjivale mјere koje će podržati mobilnost sa niskim emisijama ugljenika - inteligentne usluge i proizvodi - u cilju poboljšanja kvaliteta sistema gradskog prevoza. Dakle, podizanjem svijesti o uobičajenim problemima koji se odnose na urbanu mobilnost, SOLEZ je stvorio okruženje u kojem zainteresovane strane mogu zajednički da razviju strategiju za urbanu mobilnost sa niskim udjelom ugljenika i povezane akcione planove.

Sprovedene su različite pilot akcije:

- intelligentna rješenja za parkiranje u Brnu (CZ), Gdansku (PL), Žilini (Sk), Vicenzi (IT) i Dubrovniku (HR),

- usluge sa dodatnom vrijednošću u Torinu (IT), Gracu (AT), Gdansku (PL), Vicenzi (IT), Sarvaru (HU),
- planiranje elektrifikacije gradskog autobusnog prevoza u Dubrovniku (HR) i Žilini (SK).

Na primjer, u Brnu (CZ) je sprovedena pilot akcija za rješavanje problema parking mesta u gradu. S obzirom na to da su autobuske linije za Brno nedovoljne u poređenju sa velikim brojem prevoza, ljudi su parkirali automobile na željezničkim stanicama u blizini grada. Iako je bilo parkirališta u funkcionalnim urbanim područjima Brna, potreban je sistematski pristup i standardizacija rješenja tipa Park & Ride. Razvijen je softverski alat za otkrivanje protoka saobraćaja kako bi se osigurala veza između podataka koji pružaju detektori protoka saobraćaja i onih koje obezbeđuju detektori kalibracije stepena zauzeća na parkingu. Ovaj alat pruža informacije o stepenu popunjenoosti parkinga i pomaže putnicima da uporede vrijeme putovanja automobilom i vozom i izaberu najbolje rješenje.

SOLEZ doprinosi obezbjeđivanju mobilnosti i pojedinih održivih gradskih transportnih sistema. Takođe razvija inteligentne sisteme saobraćaja korišćenjem ekoloških tehnologija, u skladu sa modelima koje predlaže Prioritetno područje 10, Urbane platforme u dunavskoj regiji.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Projekat finansiran Programom INTERREG za Centralnu Evropu

Partneri iz Austrije, Češke Republike, Hrvatske, Italije, Mađarske, Poljske, Slovačke

Više detalja:

Održiva energija

Ono što moramo graditi za buduće generacije jeste održiva budućnost. Živimo u doba najvećeg tehnološkog napretka, koji istovremeno zahtijeva veliki broj resursa. Civilizacije se razvijaju, životni uslovi se poboljšavaju, ali po kojim cijenama?

Veliki dio energije koju konzumiramo dolazi iz izvora fosilnih goriva, koja mnogo zagađuju region u kojem živimo. Ovo zagađenje bi trebalo, takođe, što više smanjiti u dunavskoj regiji, podsticanjem korišćenja održive energije.

Prioritetno područje 2 - Podsticanje održivih energija sledi trosmjerni pristup:

- osigurava koordinaciju regionalnih energetskih politika u cilju iskorištavanja cijelog potencijala integrisanog energetskog tržišta,
- olakšava integraciju energetskih tržišta država koje nisu članice EU i podržava ih u procesu implementiranja evropske politike i zakonodavstva u oblasti energetike, podržava razvoj inovativnih tehnologija, u cilju povećanja energetske efikasnosti u regiji i poboljšanja korišćenja obnovljivih izvora energije.

Image(s): Danube Transnational Programme_DARLINE

Više detalja:

Obnovljivi izvori zelene energije

Photo credit: Danube Transnational Programme, the DARLINGe project

Klimatske promjene i upravljanje energijom izazovi su na globalnom nivou. Stoga bi trebalo da se države svijeta okrenu obnovljivim izvorima kao što su vjetar, voda, svjetlost i solarna toplota, ugljeni hidrati iz biljaka ili geotermalne vode, resursima koji mogu da pokriju našu potrebu za energijom.

U dunavskoj regiji jedan od uzroka zagađenja je široka upotreba fosilnih goriva u energetskom sektoru, što ga čini glavnim potrošačem energije: samo grijanje domaćinstava i snabdijevanje toplom vodom predstavljaju gotovo 80% ukupne korišćene količine energije u Evropi. Zemlje SEUDR uglavnom koriste fosilna goriva (gas, ugalj) za grijanje domaćinstava. A sagorijevanje fosilnih goriva ima direkstan uticaj na zdravlje ljudi. To značajno doprinosi emisiji gasova sa efektom staklene baštice koji pojačavaju nepovoljna kretanja u klimatskim promjenama, što energetsku

sigurnost ovih zemalja čini vulnerabilnom i zavisi od snabdijevanja uvezenih resursa.

Dunavska regija je bogata u termalnim izvorima - alternativnim obnovljivim izvorom energije. Široko je dostupan, podzemni izvori toplote su prisutni širom svijeta. Budući da je to izvor energije koji zahtjeva minimalne troškove, garantuje trajno snabdijevanje energijom, sa predvidljivim rezultatima, bez obzira na vremenske prilike i ima ogroman neiskorišćeni potencijal koji podjednako može biti pokretački faktor ekonomije.

Projekt DARLINGe (dunavska regija- lider u geotermalnoj energiji) razvijen je za balansiranje energetskog miksa povećanjem udjela geotermalne energije među obnovljivim izvorima energije i efikasnošću u termalnom sektoru. Najvažniji rezultat

projekta DARLINGe je izrada zajedničke prekogranične strategije u pogledu korišćenja geotermalne energije u dunavskoj regiji. S obzirom da ne postoji takva strategija na nivou EU, Prekogranična strategija za geotermalnu energiju u dunavskoj regiji predstavlja važan korak ka pretvaranju regije u ekonomiju sa niskim emisijama ugljenika.

Cilj projekta je primjena obnovljivih tehnologija za proizvodnju toplotne energije. Stoga bi toplotni energetski sistemi na bazi termalne vode mogli da smanjuju upotrebu fosilnih goriva nudeći stvarnu mogućnost za smanjenje karbonskog otiska termalnog sektora.

Projektni tim DARLINGe napravio je mapu dubokih geotermalnih izvora energije i potreba za toplotnom energijom, na koje bi ovi mogli da odgovore, iz centralnog i jugoistočnog dijela dunavske regije, koji pokriva južnu Mađarsku, sjeveroistočnu Sloveniju, sjevernu Hrvatsku, sjeverna područja Bosne i Hercegovine, sjevernu Srbiju i južnu Rumuniju - ukupna površina je 95.000 km².

Rješenja zasnovana na nauci i instrumentima menadžmenta dostupna su donosiocima odluka na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou, u cilju primjene ekološki odgovornog upravljanja.

Projekat finansiran Dunavskim Transnacionalnim programom

Partneri zi Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Mađarske, Rumunije, Slovenije i Srbije

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Kultura i turizam okupljaju ljudе

S obzirom da dunavska regija nudi raznolikost istorijskog nasleđa, kultura, etničkih, vjerskih društava i država. Prioritetno područje 3 - Promovisanje kulture i turizma, direktnih kontakata između ljudi identificiše orientire za dalje promovisanje saradnje u ovim oblastima.

Teme poput razvoj turizma, kulturno nasleđe i interkulturni dijalog međusobno su povezane i uživaju integrisani pristup u okviru SEUDR. Prema tome, ova tematska oblast ima za cilj očuvanje i promovisanje kulture i kulturnog nasleđa u dunavskoj regiji.

Dakle, projektovane aktivnosti imaju za cilj da obezbijede održivo očuvanje kulturnih vrijednosti i prirodnog kulturnog nasleđa razvijanjem relevantnih kulturnih klastera, muzejskih mreža, prevodilaštva i informativnih centara, promovisnjem razmjene i mreža u oblasti savremene umjetnosti i stvaranjem "Plave knjige" kulturnog identiteta Dunava.

Što se tiče ciljeva u oblasti turizma, preduzete mjere su usmjerene na razvoj dunavske regije kao evropskog brenda, podržavanje implementacije harmonizovanog sistema monitoringa namijenjenog turizmu, razvoju novih kulturnih ruta i podršci postojećim kulturnim rutama u dunavskoj regiji, razvoju ekoloških turističkih proizvoda u dunavskoj regiji.

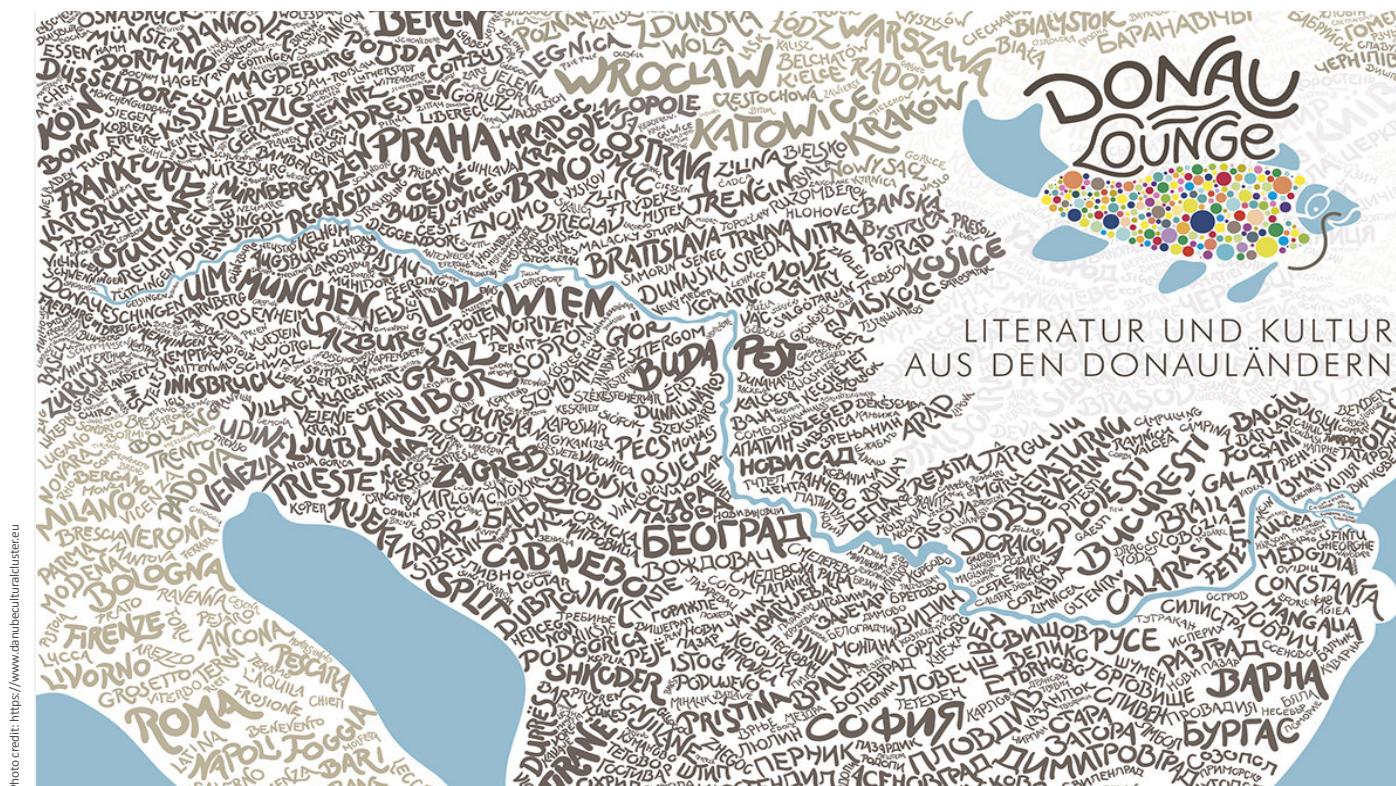

Image(s) used under license from Shutterstock.com

Više detalja:

Dunavski kulturni klaster-podrška kulturnoj saradnji između podunavskih zemalja

Dunavska regija nudi izuzetno raznoliko kulturno nasleđe. Koncept makroregionalne strategije može dokazati svoj značaj kad govorimo o ujedinjenju snaga i saradnji svih uključenih zemalja.

Asocijacija Dunavski kulturni klaster (ADKK) - Danube Cultural Cluster Association (DCCA), primjer zajedničkog napora, obraća se svim zemljama Dunavske regije. Osnovana u Beču 2012. godine, ADKK ima za cilj da predstavi interes kulturnih i savremenih kreativnih projekata i da

stvori platformu za komunikaciju, promociju i saradnju. U tom pogledu razvija sopstvene projekte koji promovišu Dunav kao kvalitetan kulturni brend.

Trenutno ADKK je uključen u brojne međunarodne i kulturne događaje i partnerstva. U 2019. Dunavski kulturni klaster okupio je 13 članova, koji su predstavljali 6 dunavskih zemalja. Članovi se međusobno podržavaju u transnacionalnim projektima i aktivnostima.

Klaster obezbeđuje promociju manje poznatih nasleđa i aktuelnih umetničkih i digitalnih projekata. Takođe, doprinosi zajedničkom procesu razvoja kulturnih politika i strategija u dunavskoj regiji.

ADKK djeluje kao pridruženi partner u projektu Dunavska kulturna platforma - kreativni prostori za 21. vijek (finansiran Dunavskim transnacionalnim programom). CultPlatform21 daje važan doprinos zajedničkom procesu razvoja kulturnih politika i strategija u dunavskoj regiji. Projekat stvara mostove između manje poznatih oblasti baštine i umjetničkih i digitalnih projekata i usko je povezan sa razvojem kulturnih ruta.

Najuspješnija međunarodna inicijativa ADKK je Donau Lounge: regionalni program savremene književnosti i kulture. Istovremeno sa njegovom izradom kreirani su program i štand za prezentaciju na međunarodnim sajmovima knjiga u dunavskoj regiji. Inicijativa Donau Lounge počela je 2012. godine i već je 15 puta predstavljena u Beču (AT), Targu Murešu i Bukureštu (RO), Budimpešti (HU) i Lavovu (UA). U novembru 2019. na BUCH WIEN - Bečkom međunarodnom sajmu knjiga, platforma i program Donau Lounge proslavili su 7 godina postojanja. Tokom događaja, 35 autora i gostiju iz 11 zemalja dunavske regije predstavili su svoja uređivačka izdanja i učestvovali su u diskusijama i javnim čitanjima.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

**Partneri iz Austrije, Bugarske, Mađarske, Njemacke,
Slovačke, Srbije**

Više detalja:

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

čisto i zeleno

Sliv Dunava sadrži složene, ali krhke, ekosisteme i staništa, koja su osnova svih ljudskih aktivnosti. U kontekstu klimatskih promjena, održiva upotreba prirodnih resursa i sveukupno očuvanje kvaliteta životne sredine smatraju se glavnim izazovima u dunavskoj regiji, u tom smislu SEUDR predlaže posebne aktivnosti saradnje za obnavljanje i održavanje kvaliteta vode, upravljanje rizikom po životnu sredinu i očuvanje biodiverziteta, pejzaža i kvaliteta vazduha i zemljišta.

Uključene strane iz dunavske regije preuzimaju zajedničke mjere zaštite i obnavljanje kvaliteta često neprocenjivih prirodnih dobara, koja čine veliki broj međusobno povezanih i međuzavisnih ekosistema.

Istovremeno su projektovane integrisane aktivnosti u cilju sprječavanja, pripremanja intervencija i menadžment prirodnih i ljudskih katastrofa.

Sljedeći odjeljak predstavlja nekoliko relevantnih inicijativa za očuvanje prirodne baštine i poboljšanje spremnosti za katastrofe.

Čiste vode

Obnova i održavanje kvaliteta vode glavni je cilj Prioritetnog područja 4 - Obnavljanje i održavanje kvaliteta voda, koje podržava aktivnosti vezane za sigurnost snabdevanja piјačom vodom, osigurava implementaciju Okvirne direktive o vodama EU (ODVEU) i Direktive o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda (DPKOV).

Ova tematska oblast ima u vidu 4 glavne teme:

- sprovođenje akcija za postizanje ciljeva upravljanja utvrđenih Planom o upravljanju sливом Dunava,
- smanjenje nivoa nutrijenata na Dunavu kako bi se omogućila obnova ekosistema pod uslovima sličnim onima iz 1960.,
- izrada Izvještaja o analizi Delte Dunava u cilju finalizacije Plana o menadžmentu Delte,
- održavanje održivih populacija jesetri na Dunavu.

Sve ovo doprinosi promovisanju mjera usmjerenih ka pronalaženju rješenja za borbu protiv zagađenja vode poljoprivrednim otpadom, mikroplastikom i opasnim materijama, kao što su ljekovi, zagađenja opasnim otpadom i olakšavanje aktivnosti u podsjenjima, kao i poboljšanju migracije populacija riba.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Saradnja za upravljanje riječnim slivom

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Voda je izuzetno važan element našeg okruženja, stoga, održivo i odgovorno upravljanje vodnim resursima koje imamo nije samo potreba, već i dužnost koju imamo.

Izazovi u sливу rijeke Tise povezani su sa činjenicom da to područje ima brojno stanovništvo, a veliki broj stanovnika živi upravo na poplavnem polju rijeke. Oni uživaju u ljepotama riječnog bazena, ali se istovremeno suočavaju sa različitim problemima koji nastaju od njega: stalnim poplavama, ozbiljnim poplavama zbog povećanog vodostaja, nižim vodostajima u vrućoj sezoni i velikim zagađenjem.

Projekat JOINTISZA razvijen je u cilju poboljšanja stanja voda u sливу rijeke Tise, kroz mjere posebno usmjerene na upravljanje riječnim slivovima i zaštitom od poplava. Prvi korak ka ostvarenju ovog cilja bila je karakterizacija sliva, uključujući procjenu

stanja vodenih tijela i dobijanje ažuriranih informacija o najvažnijim aspektima upravljanja vodama. Paralelno, izvršena je i analiza potrebe za vodom i stanja podzemnih voda. Predložene su mјere kojima se obezbjeđuje ravnoteža u pogledu kvantitativnog upravljanja vodom i postizanja odgovarajućeg stanja vode. Projekat je takođe pokazao da je planiranje upravljanja rizicima od poplava bolje integrисано u proces planiranja upravljanja riječnim slivom (URS) izradom strateškog dokumenta o Integrисаном planu o upravljanju slivom rijeke Tise i Planom upravljanja rizicima od poplava Tise.

Uspjeh rješavanja ovog pitanja zavisi od saradnje obalnih zemalja rijeke Tise. Ove države su ujedinile svoje napore da pristupe na usaglašeni način i da zajedno djeluju u korist svojih građana. S obzirom da je projekat JOINTISZA prva takva saradnja

između obalnih zemalja rijeke Tise, mogao bi da privuče buduću saradnju u drugim oblastima u regiji.

Detaljan plan URS mogao bi biti osnova za sprovođenje mijera u hitnim slučajevima, jer se bavi pitanjima upravljanja vodama kroz integrисани водић за факторе одлуčivanja и стручњаке и дaje одговоре у критичним ситуацијама.

Harmonizovane mijere zaštite od poplava takođe su razvijene da poboljšaju uspjeh aktivnosti koje mogu spasiti ljudske živote i materijalna dobra. Kroz praktične aktivnosti projektni tim je simulirao

probijanje brane na rijeci Krasni, kako bi stručnjaci iz zemalja učesnica mogli testirati svoje mijere i metode. Bila je to studija slučaja o prekograničnom efektu takvog događaja, koja je pokazala da upotreba preciznih topografskih i hidroloških podataka može dovesti do zaista objektivnih rezultata.

Projekat finansiran Dunavskim Transnacionalnim programom

Partneri iz Austrije, Mađarske, Rumunije, Slovačke, Srbije, Ukrajine.

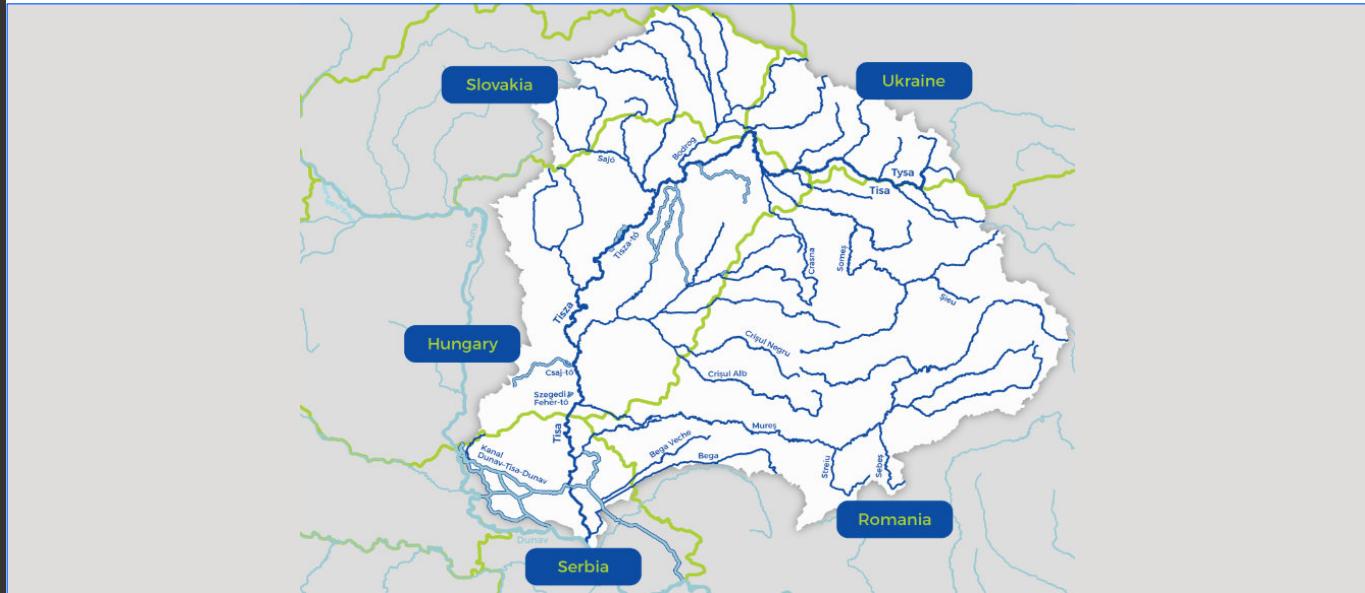

Photo credit: Danube Transnational Programme, the JOINTISZA project

[Više detalja:](#)

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Rizici po životnu sredinu

Imajući u vidu događaje iz novije istorije i prognoze u vezi sa rizikom od poplava u dunavskoj regiji, kao posljedica klimatskih promjena, doći će do intenziviranja poplava. Prioritetno područje 5 - Upravljanje rizikom za životnu sredinu odgovara na izazove povezane sa deficitom vode, sušom i poplavama.

Glavni cilj jeste odgovaranje na izazove povezane sa deficitom vode i suše, u skladu sa Planom upravljanja slivom Dunava, sa izvještajem o uticaju suše na sliv rijeke Dunav iz 2015. godine (usvojenom 2016.) i sa radovima koji su u toku prilagođavanja klimatskim promjenama. Saradnja sa Međunarodnom komisijom za zaštitu rijeke Dunav (MKZRD) nudi platformu kroz koju se mogu postići ovi zajednički ciljevi. Stoga je poslednjih godina ovo tematsko područje doprinijelo razvoju Strategije MKZRD za prilagođavanje klimatskim promjenama, ažurirane 2018. Takođe je podržalo razvoj i sprovođenje projekata u oblasti upravljanja

rizikom od suše i klimatskih promjena u vezi sa prostornim planiranjem, distribuiralo je rezultate naučnih studija kako bi se predvideo regionalni i lokalni utjecaj klimatskih promjena.

Da bi se postigli ciljevi koji se odnose na smanjenje rizika od poplava, Prioritetno područje 5 nudi i poboljšava kontinuiranu podršku implementaciji Plana upravljanja rizicima od poplava na Dunavu. Iako je akcenat stavljen na upravljanju rizikom od poplava, rizik od suše i mraza takođe su teme kojima je potrebno obratiti pažnju. Kroz saradnju sa

Globalnim partnerstvom za vodu, ovo prioritetno područje se takođe fokusira na rizik od suše.

Za situacije u kojima mjere prevencije nisu dovoljno efikasne i kada se katastrofe dešavaju, ovo tematsko područje podržava procjenu rizika od katastrofa u dunavskoj regiji i podstiče mjere za promovisanje otpornosti, spremnosti i neposrednog reagovanja u slučaju katastrofa.

Više detalja:

Inovacije kao odgovor na poplave, sprovedene od strane i za specijaliste

Image is used under license from Shutterstock.com.

Poplave su pravi izazov u slivu Dunava, od kojih su mnoge nastale u periodu 2002-2014. U 2010. godini, jedna od najgorih poplava uglavnom je zahvatila centralne i istočne oblasti sliva, prouzrokujući 35 smrtnih slučajeva, evakuaciju najmanje 15.200 ljudi i materijalnu štetu procijenjenu na dvije milijarde evra. Poplave u dunavskoj regiji same po sebi predstavljaju kolektivnu opasnost. Stručnjaci na terenu se zato moraju brzo prilagoditi ovom rastućem riziku i ići u korak sa društvom koje se brzo mijenja.

Projekt DAREnet predlaže inovativno rješenje za zaštitu od poplava koje su razvili stručnjaci i za stručnjake iz te oblasti, a koje ima za cilj poboljšavanje kapaciteta inovacija u oblasti civilne zaštite, sa posebnim akcentom na otpornost na poplave u zemljama dunavske regije. Tako je DAREnet razvio kolaborativnu i strukturiranu mrežu stručnjaka za oblast otpornosti na poplave u

dunavskoj regiji, koju podržava multidisciplinarna zajednica, koja se stalno razvija (odlučujući faktori u oblasti politike, predstavnici akademskog okruženja, zainteresovani faktori u ovom sektoru).

DAREnet Network and Community pomaže stručnjacima za sprječavanje poplava da identifikuju povezane inovacijske mogućnosti i potrebe i usmjere ih ka potrebnim inovativnim rješenjima. Ponudivši tačniju analizu načina na koji istraživanje i inovacije mogu doprinijeti poboljšanju odziva i otpornosti na poplave, DAREnet priprema teren za definisanje efikasnih inovacijskih politika.

Ako se zapitate kako funkcioniše ovaj projekat, zamislimo sledeći scenario: klizišta uzrokovana jakom kišom. Upotreba tehnologija za nadgledanje terena koji su izloženi riziku od klizišta postaje predmet istraživanja i inovacija u okviru radne grupe projekta. Analiza unutar radne grupe pokazuje da je u slučaju

obilnih kiša tačnost podataka koje pružaju laserski sistemi za praćenje ograničena. Analizira se više alternativa. Analiza pokazuje da je radarski nadzor rješenje koje obećava, čak i ako zahtijeva dodatno istraživanje i razvoj. Ovaj aspekt postaje prioritet DAREnet Mape za istraživanje i inovacije.

Na osnovu preporuka uključenih u Mapu puta, tri organizacije iz oblasti upravljanja rizicima od poplava, istraživačka grupa specijalizovana za obradu signala i jedno MSP specijalizovano u radarskoj tehnologiji formirali su mali tim, koji će preuzeti inicijativu za razvoj pristupačne i pouzdane aplikacije. Inicijativa je dostupna i promovisana putem DAREnet mrežne platforme za komunikacije. Ovo je privuklo interesovanje drugih zemalja i drugih organizacija za oblast upravljanja rizikom od poplava. Konačni rezultat ove inicijative biće uključen u DAREnet-ov portfelj istraživačkih i inovacijskih inicijativa.

Ovaj portfelj inovativnih inicijativa za specijaliste biće promovisan među glavnim akterima u političkoj i finansijskoj oblasti, na nacionalnom, regionalnom i evropskom nivou, u cilju poboljšanja svijesti o ključnoj ulozi inovacija u poboljšanju otpornosti na poplave u regiji.

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Projekat finansiran Programom za istraživanje i inovacije Horizont 2020

Partneri is Austrije, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Njemačke, Rumunike, Slovačke, Srbije i Ukrajine, uključujući međunarodne organizacije – Međunarodnu komisiju za zaštitu rijeke Dunav MKZRD, Međunarodni institut za bezbjednost i upravljače u vanrednim situacijama Sloačke (MIBUVS), uz učešće relevantnih organizacija iz Poljske i Belgije

Više detalja:

Očuvanje biološke raznolikosti i habitata

Životinjske i biljne vrste i njihovi habitati izloženi su mnoštvu antropogenih faktora i rizika na Dunavu: zagađenja koja nastaju neadekvatnim tretmanom otpadnih voda, đubriva koje se koristi u poljoprivredi, kontaminiranih lokacija i upravljanja otpadom, kao i erozije tla na obradivim područjima. Fragmentacija ekosistema, intenziviranje korišćenja zemljišta i širenje gradova predstavljaju dodatne probleme očuvanju prirodnih habitata u dunavskoj regiji.

Gubljenje prirodnih habitata prouzrokovano ovim faktorima vrši pritisak na faunu i floru i utiče na kvalitet zdravlja životne sredine. Prioritetno područje 6 - Očuvanje biodiverziteta, pejzaža i kvaliteta vazduha i zemljišta odgovara na ove izazove konkretnim akcijama, uzimajući u obzir ekološke zahtjeve u dunavskoj regiji iz makroregionalne perspektive.

Ovo tematsko područje se u tom kontekstu fokusira na:

- stvaranje ekološke infrastrukture i obnavljanje degradiranih ekosistema,
- identifikaciju invazivnih alogenskih vrsta,
- zaštitu i osiguranje ugroženih vrsta, poput jesetri i drugih domaćih vrsta riba.

Image(s) used under license from Shutterstock.com

[Više detalja:](#)

Život za dunavsku jesetru

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Jesetra predstavlja vrstu riba koje su pod najvećim rizikom od nestanka na globalnom nivou, sa malo prirodnih habitata u svijetu, gdje se ta vrsta još uvijek nalazi. Razlozi opadanja populacije jesetri su složeni i odnose se na ilegalni ribolov, na brane na Đerdapu i na uništavanje migratornih ruta ribe za mrest, sa gubitkom habitata zbog vađenja pijeska i šljunka i intervencije na tokovima voda i plovnim kanalima, koji su namijenjeni sprječavanju poplava ili za olakšavanje plovidbe. Međutim, najvažniji uzrok je pretjerana eksploatacija.

Projekat „Život za dunavske jesetre“ ima za cilj da nađe rješenja za ovaj transnacionalni izazov, koji zahtijeva makroregionalni pristup. Projekat ispunjava sve uslove da bi bio uspješan. Usredosređen je na spašavanje vrsta jesetri, koji se još uvek nalaze u donjem slivu Dunava i na sjeverozapadu crnomorske regije, sarađujući sa ribarima, organima za sprovođenje zakona i trgovcima.

Aktivnim uključivanjem svih zemalja koje su u pitanju, uspješna primjena politika koje su ciljane ovim projektom već je imala nekoliko značajnih dostignuća i nastaviće da bielježi takve rezultate:

- Dugonosna kečiga (jedna od 5 vrsta jesetri koja živi na Dunavu) nekada se nalazila u Srbiji, ali je sve rjeđa. Kao rezultat toga, u Srbiji je, nakon velike kampanje koju su podržali ribolovci, zabranjen ribolov na ovu ribu. Trenutno su sve vrste jesetri zaštićene u svim zemljama donjeg sliva Dunava. Ribolov mrežama u delti Dunava u Ukrajini je ograničen, kako bi se izbjeglo slučajno hvatanje jesetra. Ukrainsko carinsko osoblje biće obučavano za zaustavljanje ilegalnog izvoza i uvoza mesa ili jaja od jesetre.
- U Rumuniji je potpisani međuministarski ugovor svih relevantnih organa za sprovođenje zakona, koji je stvorio uslove za blisku saradnju između agencija, razmjenu osoblja, opreme i

finansijskih sredstava, razmjenu informacija, protokola i zajedničkih kontrolisanih akcija, itd.

U junu 2019. godine WWF je oslobođila 25.000 mlađih jesetri. Do sada je organizovano 150 posjeta aktivista radi zaštite jesetri u ribarskim zajednicama (25 sela), u svim zemljama o kojima je riječ. Projekat je takođe olakšao direktni kontakt između ribara i naučnika - organizovano je nekoliko treninga kako se identifikuju jesetre i stručne posjete u ribarskim zajednicama u Rumuniji, Bugarskoj, Ukrajini. U Bugarskoj je 26 ribara iz 5 zajednica obučeno o istraživačkim metodama, od kojih su neki bili uključeni u aktivnosti praćenja kolonija jesetri, u zamjenu za dodatni prihod.

Projekat finansiran Programom EU LIFE 2014 – 2020

Partneri iz Austrije, Bugarske, Rumunije, Srbije i Ukrajine, uključujući Upravu rezervata biosfere Delte Dunava u Rumuniji i IZW Lajbnic Institut za životinje i istraživanje divlje faune iz Njemačke

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Osnovana je radna grupa za promovisanje jesetri kao lokalni turistički brend u Srbiji, a osnovan je i „Centar jesetri“, koji ima stalnu izložbu o značaju jesetri. Takođe su sačinjena 3 biznis plana u skladu sa interesima privrednika sa prebivalištem u Ukrajini.

Istraživanje tržišta sprovodi se u svim navedenim zemljama. U nekim slučajevima „kupci-informatori“ identifikovali su ribu ili ikru koja potiče iz krivolova. Rezultati ovih istraživanja biće distribuirani među lokalnim vlastima, kako bi se preduzele mjere u tom pogledu.

Više detalja:

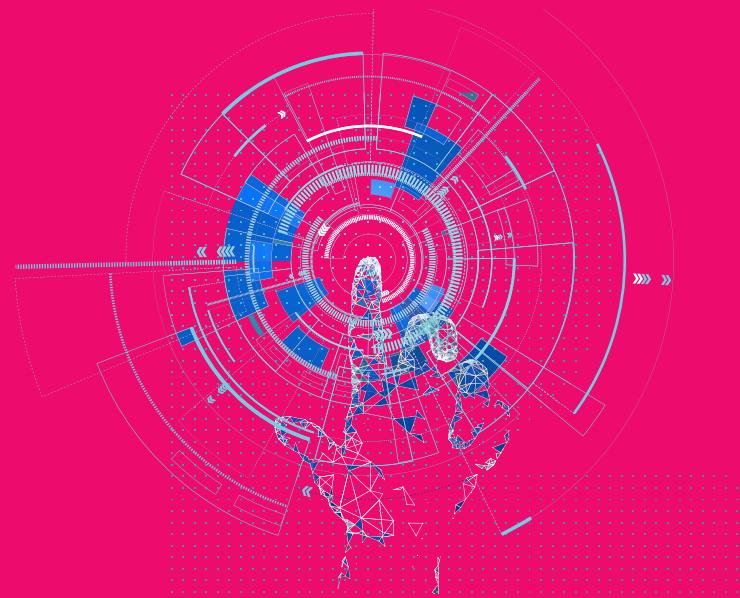
IZGRADNJA PROSPERITETA

na inteligentan, inovativan i inkluzivan način

Dunavska regija je često smatrana najheterogenijom makroregijom u Evropi. Iskustva zemalja u ovoj regiji predstavljaju značajne razlike u oblasti inovacija, informacionog društva, konkurentnosti, obrazovanja, tržišta rada i marginalizovanih zajednica. Zbog toga, tematske oblasti namijenjene poboljšanju nivoa prosperiteta u dunavskoj regiji imaju za cilj pospješivanje saradnje u regiji razvijanjem zajedničkih projekata za poboljšanje socijalnih i ekonomskih uslova.

Kao rezultat dugoročnih koordinisanih aktivnosti zainteresovanih strana, postignuti su zapaženi rezultati u smislu podsticanja izvrsnosti u istraživanju i razvoju, poboljšanja saradnje između pružalaca informacija, povećanja transnacionalne saradnje između inovacija i poslovног okruženja, povećanja podrške poslovnoј sredini, korišćenja potencijala radne snage i borbe protiv siromaštva.

Društvo zasnovano na znanju

Prioritetno područje 7 - Razvoj društva zasnovanog na znanju putem istraživanja, obrazovanja i informacionih tehnologija podržava obrazovanje, istraživanje i informaciono-komunikacijske tehnologije (IKT) u dunavskoj regiji promovisanim zajedničkim aktivnostima i podrškom saradnji u oblasti istraživanja i inovacija.

Ključne akcije u ovoj prioritetnoj oblasti uključuju:

- uspostavljanje platforme za razmjenu i širenje informacija i iskustava u oblasti istraživanja i inovacija (I&I) u dunavskoj regiji,
- podržavanje učešća zemalja dunavske regije u programima EU I&I,
- promovisanje dunavske regije kao regije zasnovane na inteligentnoj i inovativnoj ekonomiji,
- podrška zajedničkim aktivnostima koje ciljaju prioritetne oblasti SEUDR i kapitalizaciju aktivnosti između projekata.

Glavno dostignuće ove tematske oblasti je osnivanje Dunavske koordinacione mreže (DKM) - Danube Funding Coordination Network (DFCN), koja ima za cilj da objedini postojeće programe i inicijative finansiranja u dunavskoj regiji i učini ih dostupnim potencijalnim projektnim partnerima. DKM takođe podstiče zajedničke pozive u zemljama dunavske regije u cilju podržavanja prekogranične multilateralne saradnje.

Image(s) used under license from Shutterstock.com

Više detalja:

Izvrsnost u upravljanju projektima u oblasti istraživanja, društvenih i tehnoloških inovacija (Excellence-In-ReSTI)

Photo credit: Danube Transnational Programme, the EXCELLENCE-In-ReSTI project

Iako imaju zanimljive inovativne ideje, fizička lica i organizacije u dunavskoj regiji nemaju specifične vještine i neophodna znanja za upravljanje istraživačkim projektima EU u oblasti istraživanja i inovacija. Zbog toga dobre projektne ideje ostaju samo na papiru i ne uspijevaju da dobiju finansiranje. Dio ovog problema je i nedostatak saradnje između pružalaca znanja, kompanija i odlučujućih faktora u oblasti politika.

Imajući u vidu gore navedeno, projekat EXSCELLENCE-IN-ReSTI nudi kombinovani program obuke namijenjen mladim stručnjacima i apsolventima, koji su zainteresovani da steknu znanje iz oblasti menadžmenta istraživačkih projekata i društvenih i tehnoloških inovacija. Program ima za cilj da motiviše i podrži implementaciju projekata finansiranih od strane EU u dunavskoj regiji.

EXSCELLENCE-IN-ReSTI je stvorio Academia ReSTI.academy inovativan program za onlajn obuku, koji obuhvata pet modula za obuku namijenjen širenju znanja o upravljanju, liderskim vještinama i administraciji ReSTI. Program obuke privukao je već veliki broj mlađih stručnjaka i mnoge institucije su izrazile interesovanje za prijavu u korist programa. Pilot program učenja počeo je u oktobru 2018. godine, a polaznici i treneri sarađivali su na testiranju i poboljšanju programa obuke podeljen u 5 modula.

Drugi važan rezultat je strategija i mapa puta EXSCELLENCE-IN-ReSTI, koji sadrži rezime trenutnih izazova menadžmenta projektima posvećenih naući, tehnologiji i inovacijama u dunavskoj regiji. Dokument odražava mišljenja faktora odlučivanja nadležnih za izradu politika na regionalnom i nacionalnom nivou, koji su uključeni u istraživanju i inovacijama.

Ne u poslednjem redu, kancelarija za onlajn informisanje EXSCELLENCE-IN-ReSTI (<https://resti.academy/infodesk>) pruža informacije koje pružaju eksperti i stručnjaci o svim temama vezanim za finansiranje EU.

Projekat finansiran Dunavskim Transnacionalnim programom

Partneri iz Austrije, Bugarske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Češke, Hrvatske, Mađarske, Slovenije i Srbije.

Photo credit: Danube Transnational Programme, the EXCELLENCE-in-ReSTI project

Više detalja:

Kompetitivnost i razvoj klastera

Prioritetno podršje 8 - Podrška kompetitivnosti preduzeća, uključujući razvoj klastera, posvećena je podršci konkurentnosti preduzeća u zemljama dunavske regije, uzimajući u obzir različite nivoje intenziteta inovacija u regiji. U tom kontekstu, transnacionalna saradnja i saradnja između kompanija i institucija koje podržavaju poslovno okruženje su veoma važne.

Prema tome, tematska oblast podržava saradnju i razmjenu znanja između malih i srednjih preduzeća (MSP), akademskog okruženja i javnog sektora u nadležnim oblastima u dunavskoj regiji.

Da bismo naveli nekoliko primjera, akcenat je stavljen na:

- podršku preduzećima kroz programe obuke i kvalifikacija,
- poboljšanje kompetitivnosti ruralnih područja,
- uklanjanje prekograničnih prepreka i blokada sa kojima se susreću preduzeća.

Ovo tematsko područje organizovano je po dokumentu Small Business Act for Europe i njegovim prioritetima u cilju promovisanja preuzetništva, smanjenja opterećenja regulatornog okvira za poslovno okruženje i podršku pristupa finansijama kao i pristupu tržištima i internalizaciji.

Image(s) used under license from Shutterstock.com

Više detalja:

Žene u biznisu

Photo credit: Bojan Jurčić

U sadašnjoj ekonomiji potencijal žena preuzetnika u pogledu ekonomskog razvoja ne može se potcijeniti. Mlade žene u dunavskoj regiji imaju značajan preuzetnički potencijal, imajući u vidu da je 52% stanovništva u regiji ženskog pola, a 30% njih obavlja samostalne aktivnosti. Međutim, suočavaju se sa specifičnim izazovima pri pokretanju i razvoju sopstvenog biznisa. Samo 10% mladih žena iz dunavske regije nalazi se na početku razvoja poslovanja, a samo 2% njih pokrenulo je biznis koji je trajao više od 42 mjeseca. Štavše, rodna razlika u zemljama dunavske regije vidljiva je kako u broju započetih poslova, tako i u svim fazama poslovnog životnog ciklusa.

Projekat ŽENE U BIZNISU odgovara na ove izazove podstičući žene koje imaju poslovne ideje da pokrenu i razvijaju sopstvene kompanije. Identifikovanjem njihovih potreba i prepreka s kojima se suočavaju,

mlade žene uživaju podršku da bi postale uspješne preuzetnice. Druge važne teme u ovom kontekstu su unaprijeđenje mjera predviđenih politikama o ženskom preuzetništvu, kao i preuzetnička kultura.

Projekat slijedi četiri faze razvoja: u prvoj fazi su analizirane specifične potrebe mladih koji žele postati preuzetnici i identifikovane raspoložive mjere transnacionalne podrške.

U drugoj fazi identifikovane su dobre prakse u oblasti ženskog preuzetništva, nakon 6 transnacionalnih događaja učenja u 6 zemalja, u cilju razvoja modela obuke za podršku ženskom preuzetništvu. Jedna od uspješnih priča koja je predstavljena na ovim događajima bila je mlada žena koja je odlučila da napusti svoj posao i započne sopstveni posao prerade i proizvodnje ulja od bundeve. Ostali primjeri dobre prakse predstavljeni su na web stranici projekta.

U trećoj fazi istražena je potencijalna podrška EU politika i izrađena je Agenda politika podrške preduzetništvu među mladim ženama.

U završnoj fazi će se osnivati i testirati 4 transnacionalne pilot akcije kroz 4 Ženska preduzetnička centra u Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Mađarskoj i Rumuniji, kako bi se osigurala adekvatna promocija ženskog preduzetništva i podržalo unaprijeđenje ženskih vještina i znanja.

Takođe će se razviti platforma za saradnju i stvoriti Transnacionalna strategija za održivost.

Projekat ŽENE U BIZNISU ima za cilj stvaranje povoljnog okruženja za žene u Dunavskoj regiji, kako bi im pomoglo da razvijaju uspješna preduzeća koristeći prave vještine i odgovarajuće mere.

Projekat finansiran Dunavskim Transnacionalnim programom

Partneri iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Moldavije, Njemačke, Rumunije i Slovenije

Photo credit: ANDREA PETROVIĆ (personal archive)

Više detalja:

Ulaganje u ljudi i vještine

S obzirom da mnogi izazovi sa kojima se suočava region prelaze državne granice, saradnja unutar SEUDR ima za cilj stvaranje sinergije i podržavanje povezanosti između politika i inicijativa, odgovarajući, na kraju krajeva, na pitanje o načinu na koji želimo da definišemo našu budućnost u Evropi.

U ovom kontekstu, Prioritetno područje 9 - Ulaganje u ljudi i vještine bavi se ključnim pitanjima koja se tiču obrazovanja i obuke, radnog tržišta i marginalizovanih zajednica. Obrazovanje, obuka i moderno tržište rada odlučujući su faktori za stvaranje pravednijeg i inkluzivnijeg društva, što garantuje dobrobit građana. Dunavska regija će biti spremna da se suoči sa budućim promjenama i izazovima samo dodatnim ulaganjima u ljudske vještine i kompetencije, posebno u ugroženim grupama. U tom smislu, evropski stub socijalnih prava, koji podržava inkluzivno i kvalitetno obrazovanje, doživotno učenje i obučavanje, kvalitetna radna mjesta i socijalnu inkluziju, igra ključnu ulogu.

Uloženi napori u ovom tematskom području vodili su već do inovativnih pristupa u saradnji u oblastima obrazovanja, tržištu rada i inkluziji, kako u okviru projekata, tako i u definisanju politika u ovoj oblasti. Takođe, uspješno je ustvrdljena široka mreža zainteresovanih strana, što garantuje koordinaciju između relevantnih aktera u regiji.

Više detalja:

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Pravični uslovi rada za sve

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Promene u digitalnoj oblasti i njihov uticaj na sve ljudske aktivnosti jedan su od najvećih izazova sadašnjosti i bliske budućnosti. Ako se ne reguliše, digitalizacija može povećati razlike u prihodima i u istoj mjeri ograničiti pristup sistemima socijalnog osiguranja ne samo zbog smanjenih doprinosova, već i zbog često nestabilne prirode same digitalne radne snage.

Ukratko, tržište rada se mijenja! Cijenu za ovu strukturnu promjenu najčešće plaćaju radnici sa niskim kvalifikacijama, zastarjela, vulnerabilna radna snaga i radna snaga sa skraćenim radnim vremenom.

Postoje velike šanse da rutinske poslove zamjenjuje automatizacija, a niskokvalifikovani radnici neće moći da nađu posao zbog nedostatka digitalnih vještina. Novi atipični oblici rada (na primjer, kolaborativne radne aktivnosti, rad preko agencija za privremeni rad, rad koji se obavlja putem onlajn platformi) osvajaju sve više teren, a radnici se suočavaju sa izazovima kao što su nesigurni uslovi rada, nizak nivo sigurnosti na radnom mjestu, neadekvatne plate i nizak nivo socijalnog osiguranja.

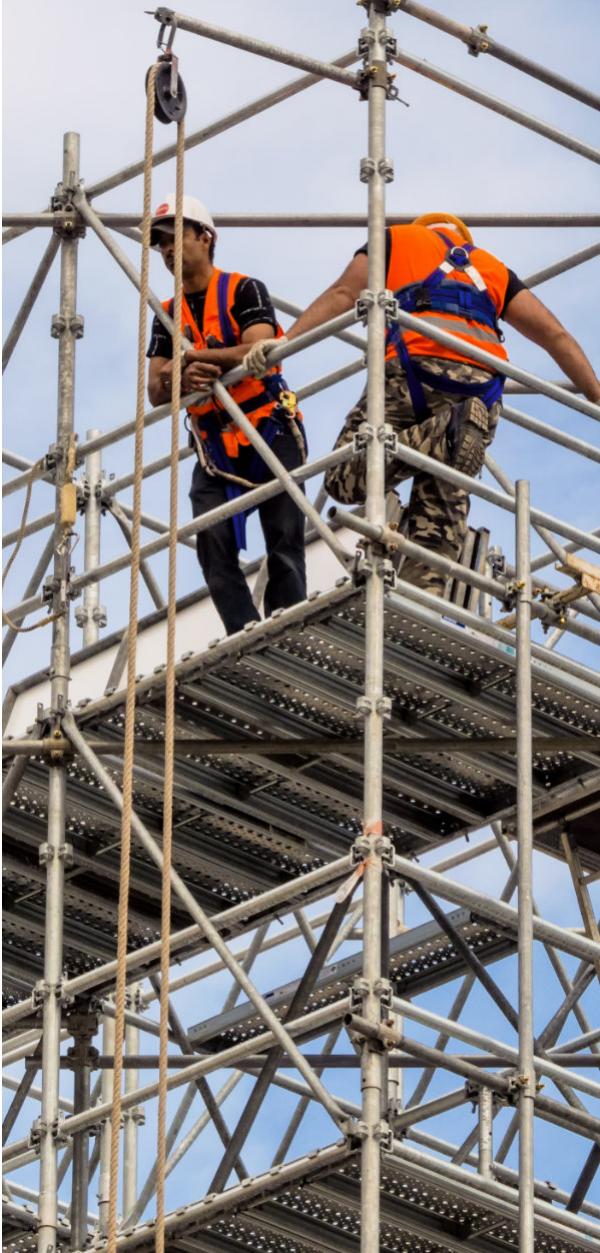
Podsticanje bliske saradnje socijalnih partnera u dunavskoj regiji u cilju izrade adekvatnih programa

obrazovanja i prekvalifikacije, pravični zakonski i regulatorni okviri (posebno za atipične oblike rada) mogu aktivno doprinijeti sprječavanju teških uslova rada, nezaposlenosti u redovima niskokvalifikovane ili zastarjele radne snage, i ne u poslednjem redu, u sprječavanju siromaštva. Poslodavci ne bi trebalo da koriste tehnološke mogućnosti da bi zaobišli propise sa tržišta rada.

Projekat Danube @work okuplja socijalne partnere iz četiri zemlje u regiji u cilju analiziranja potreba radnika u vezi sa pravnim i regulatornim okvirom i u cilju sprječavanja njihove eksploatacije u tranziciji na novu "industrijsku revoluciju".

Na primjer, odnos između klijenata onlajn platformi i radnika nije definisan zakonom. Stoga, čak i ako onlajn platforma zauzima mjesto poslodavca, kada je riječ o „beneficijama“ za radnike ili zaštiti prava radnika, onlajn platforma se često izjašnjava kao facilitator, a radnike doživljava kao zaposlene u samostalnim aktivnostima.

Da bi se pronašla rješenja za ove izazove, Danube@work projekt je stvorio mrežu nacionalnih stručnjaka u oblasti digitalizacije u okviru sindikata svih partnerskih zemalja, radi razmjene znanja i širenja informacija o fenomenu digitalizacije. Ova mreža je organizovala seminare o kolektivnom pregovaranju, zaštiti radnika i relevantnim temama vezanim za "digitalnu radnu snagu".

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Projekat finansiran iz Državnog budžeta Austrije

Partneri iz Austrije, Bugarske, Rumunije i Srbije

Više detalja:

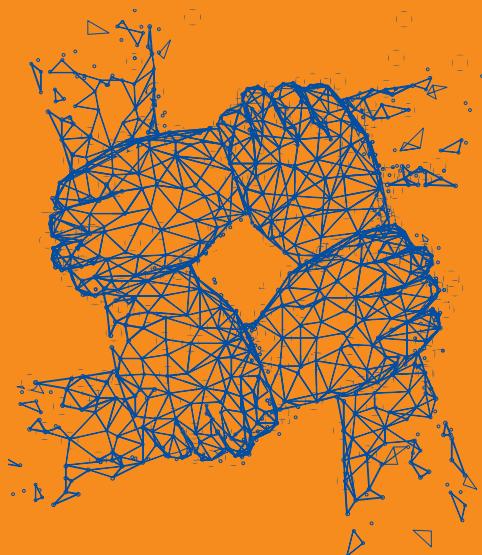
JAČANJE REGIJE

efikasnost, stabilnost i sigurnost

Zemlje dunavske regije imaju kao zajednički cilj poboljšanje funkcionisanja demokratskih institucija, javne uprave i centralnih, regionalnih i lokalnih organizacija, kako bi se stvorilo jače i sigurnije okruženje za njihove građane. Da bi se postigao ovaj cilj, pokrenute su zajedničke akcije s ciljem da se garantuju bolje političke, građanske i administrativne strukture, poboljšaju mehanizmi upravljanja na više nivoa, olakšava administrativna saradnja prekograničnih zajednica i suzbija korupcija i organizovani kriminal.

Sljedeći odjeljak prikazuje kako su sprovedene zajedničke inicijative kojima se olakšava prekogranična saradnja i suzbijanje organizovanog kriminala, naglašavajući dodatnu vrijednost njihovih rezultata.

Institucionalni kapacitet i saradnja

Ovo prioritetno područje funkcioniše kao centar za informisanje i komunikaciju za lokalne, regionalne, nacionalne i evropske aktere, koji rade na polju jačanja institucionalnog kapaciteta, participativnog upravljanja i prostornog razvoja.

Prioritetno područje 10 - Unaprijeđenje institucionalnih kapaciteta i saradnje ima sljedeće ciljeve:

- rješavanje pitanja vezanih za jačanje institucionalnih kapaciteta na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou,
- uključivanje civilnog društva u javno upravljanje,
- poboljšanje nivoa lokalnog razvoja i uspostavljanje sistema potrošnje,

povećanje stope apsorpcije evropskih fondova.

Ova tematska oblast podržava inicijative za promovisanje politika koje su razvijene i sprovedene u participativnom sistemu, uključujući širok spektar zainteresovanih faktora i omogućavanje dobrog upravljanja na svim nivoima.

Važan akcenat je stavljen na podršku i razvoj finansijskih instrumenata za manje projekte, na bliži odnos između predлагаča projekata i finansijskih institucija i na podsticanje različitih ideja o projektima kojima je potrebna podrška (putem www.EuroAccess.eu).

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

[Više detalja:](#)

Modeli prekogranične saradnje

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Državne granice u dunavskoj regiji i Jadransko-jonskoj regiji pretrpjele su brojne izmjene u poslednjem vijeku, stvarajući traume i nepovjerenje među narodima. Zbog male površine zemalja (čak i u Srednjoj i Istočnoj Evropi i na Balkanu), veliki deo stanovništva živi duž granica, a mnoge institucije i kompanije posluju u blizini granica. Ipak, ljudi i biznisi koji se nalaze sa jedne i druge strane granice razdvojeni su sa pravne, administrativne, ekonomске i socio-kulturološke tačke. To rezultira velikim nedostatkom po teritorijama koje se nalaze duž granica u poređenju sa centralnim teritorijama.

Projekat SECCo2 nudi rješenje za olakšavanje prekogranične saradnje u ovim regijama. Sa jedne strane, platforma SECCo2 (www.secco2.eu) namijenjena je razmjeni znanja i informacija o uspješnim modelima prekogranične saradnje (MPS). Sa druge strane, kroz platform Young Leaders Platform, projekat pruža mogućnost budućim generacijama da razvijaju tolerantnije okruženje u ova dva makroregiona.

Korišćenjem platforme kao onlajn tačku (jedinstveni šalter), relevantne strane za MPS mogu razmjenjiti

informacije, graditi partnerstva, pokrenuti zajedničke projekte i pristupiti postojećim znanjima i informacijama iz njihove oblasti interesovanja. Platforma predstavlja set MPS instrumenata koji nude sadržaj e-learninga, pristup portalima finansijskih resursa (<https://www.euro-access.eu/>) i digitalnu biblioteku koja sadrži studije, dokumente o politikama i druge materijale na temu prekogranične saradnje - u cilju poboljšanja kapaciteta uključenih strana na lokalnom nivou.

Istovremeno sa razvojem ove platforme, projekt SECCo2 organizovao je u Tivtu (Crna Gora) deseto

izdanje Međunarodnog foruma za mlade i Konferencije o prekograničnoj saradnji, u cilju jačanja Udruženja Platforme mlađih lidera u pograničnim regijama Evrope (grupa koja okuplja mlade iz cijele Evrope).

Na osnovu rezultata projekta poboljšće se govor o prekograničnoj saradnji i okruženje za stvaranje partnerstva u ova dva makroregiona. Ova poboljšanja bi takođe trebalo da doprinesu povećanju nivoa međusobnog povjerenja među narodima i održavanju dugoročnog mira između regijama.

Projekat finansiran iz Dunavskog fonda za strateške projekte koji finansiraju Evropska komisija i Opština grada Beč

Partneri iz Italije, Mađarske, Njemačke, Srbije

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Više detalja:

Photo credit: The DARI project

Zajedničke bezbjednosne inicijative dale su korisne rezultate u pogledu bezbjednosti na panevropskom saobraćajnom koridoru VII. Tokom 2017. godine, ovo tematsko područje bilo je posebno usmjereno na ilegalni ribolov i kršenje pravila u oblasti brodarstva. Štaviše, događaje za unaprijeđenje saradnje u oblasti uklanjanja eksplozivnih sredstava organizuje Centar za stručno osposobljavanje iz oblasti CBRN-E u Centralnoj Evropi koji se nalazi u Mađarskoj.

Sigurnija regija

Sigurnost u dunavskoj regiji jedan je od najvažnijih elemenata skladne saradnje između zainteresovanih strana koje su uključene u implementaciji strategije. Bez određenog nivoa sigurnosti i stabilnog okruženja u regiji, saradnja na bilo kom planu bila bi znatno pogodžena.

Prioritetno područje 11 - Bezbednost doprinosi održivom razvoju Dunavske regije, bezbednost je međusobno povezana sa svim ostalim aspektima Strategije, fokusirajući se na:

- poboljšanje saradnje između policijskih snaga,
- razvijanje dugoročne strateške saradnje između relevantnih aktera u oblasti sprovođenja zakona duž Dunava,
- poboljšanje sistema carinske kontrole,
- promovisanje pravne države i borbu protiv korupcije.

Saradnja između Prioritetnog područja 11 i Prioritetnog područja 1A nastavlja se na osnovu zajednički pripremljenih dokumenata, odnosno Priručnika o carinskoj kontroli i Preporukama za unaprijeđenje carinske kontrole. Takođe, saradnja sa Prioritetnim područjem 10 doprinosi razvoju zajedničkih inicijativa u oblasti borbe protiv trgovine ljudima.

Više detalja:

Borba protiv organizovanog kriminala u oblasti trgovine drogom

Image(s) used under license from Shutterstock.com.

Tržište metamfetamina u Evropskoj uniji postaje sve veće i veće. Metamfetamin je moćan stimulans koji predstavlja rizik za zdravlje onih koji ga koriste. Najnoviji trendovi pokazuju da se u Evropi sirovina (takozvani prekursori droga) koja se koristi za proizvodnju metamfetamina uglavnom trguje sa Balkana u Češku Republiku i Poljsku. Metamfetamin se takođe sve više proizvodi u Njemačkoj i Holandiji. Evropsko tržište ilegalnih droga takođe doživljava sve

veći doprinos metamfetamina iz Meksika u Evropu preko meksičkih grupa organizovanog kriminala.

Imajući u vidu veliku dimenziju fenomena međunarodnog organizovanog kriminala u trgovini drogom, ovo pitanje treba riješiti na transnacionalnom nivou. Iz tog razloga, Nacionalni centar policije za borbu protiv droge Češke Republike pokrenuo je projekat Saradnja za uništavanje mreža

za krijumčarenje droge i ilegalnih laboratorijskih sastanaka (CO3DIL), koji se fokusira na ilegalnu proizvodnju sintetičkih droga, posebno kristala metamfetamina.

Glavni cilj projekta je smanjivanje količine droge koja se trguje, distribuira ili proizvodi u EU, uništavanje organizacija organizovanog kriminala i tajnih laboratorijskih sastanaka i hapšenje umiješanih kriminalaca. Da bi ovaj projekat bio uspješan, potrebno je uključiti što veći broj zemalja. Trenutno je u projekat uključeno 5 država (Bugarska, Češka, Poljska, Slovačka, Srbija), uz podršku Austrije, Belgije, Bosne i Hercegovine, Holandije, Mađarske, Moldavije, Njemačke, Rumunije, Sjedinjenih Američkih Država i Ukrajine.

Projekat podržava operativne sastanke u vezi sa slučajevima kriminala i koordinira zajedničke akcije na terenu i mјere bezbjednosti na glavnim auto putevima u uključenim zemljama. CO3DIL projekt olakšava operativni tok informacija i razmjenu informacija. Takođe okuplja organe za sprovođenje zakona u državama članicama i trećim zemljama, sa ciljem uništavanja nelegalne mreže proizvodnje i distribucije sintetičkih droga i suzbijanja trgovine prekursorima za droge.

**Projekat finansiran iz Fonda za unutrašnju bezbjednost
Evropske unije - Policija**

**Partneri iz Bugarske, Češke Republike, Poljske, Slovačke
i Srbije**

Objavilo: Ministarstvo javnih radova, razvoja i administracije, Rumunija

Uredio: Danube Strategy Point

Dizajn: Alma Group

Izvor fotografija: pogledajte izvore citirane u ovoj publikaciji.

Objavljeno januar 2020

Danube Strategy Point (DSP): Robert LICHTNER (koordinator), Andreea PENA (odgovorna za jačanje institucionalnih kapaciteta), Katharina LENZ (odgovorna za strateški stub), Mihaela FLOREA (odgovorna za strateški stub), Petra WÄCHTER (odgovorna za evaluaciju), Andreea STOENESCU (odgovorna za komunikacije), Helene SCHABASSER (menadžer projekta), Dan BALANESCU (menadžer projekta)

STRATEGIJA EVROPSKE UNIJE ZA DUNAVSKU REGIJU (SEUDR)

Kancelarija DSP u Beču:

Grad Beč / EU-Funding Agency
Tel: +43 (01) 89 08 088 2603
Kirchberggasse 33/9
1070 Beč
Austrija

Kancelarija DSP u Bukureštu:

Ministarstvo javnih radova, razvoja i administracije
Tel: +4 0372 111 356
Bulevar Libertății 14, sektor 5
050706 Bukurešt
Rumunija

-
- [f https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy](https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy)
 - [in https://www.linkedin.com/in/eusdr](https://www.linkedin.com/in/eusdr)
 - [t https://twitter.com/eusdr](https://twitter.com/eusdr)
 - [y https://www.youtube.com/user/DanubeRegionStrategy](https://www.youtube.com/user/DanubeRegionStrategy)
-

Objavilo: Ministarstvo javnih radova, razvoja i administracije, Rumunija

Uradio: Danube Strategy Point, januar 2020